

Een bi-zon-der jaar

door Carel de Goeij

Kok weg, Hogeschool weg. Ai, dat is bepaald even slikken. 2010 was het jaar, waarin 'Kampen' werd geschrapd als vanzelfsprekend synoniem voor én de theologische universiteit én de christelijke uitgeverij. Voeg daarbij de komst van een McDonald's, politieke permissie voor een coffeeshop, het verdwijnen van een eigen regionale kranteneditie en de in beton gegoten herverkaveling van het Zwartendijkgebied - om maar eens wat te noemen - en je gaat nog denken dat Kampen voorgoed en definitief is losgewrikt van zijn 19de- en 20ste-eeuwse fundamenten. Een krachteloze speelbal van anonieme krachten in de vluchtige en ziellose netwerkwereld anno 2011. Kampen is Kampen niet meer.

Onzin, natuurlijk. We hebben nog een universiteit over (mét een eigen studentencorps), Ventura en al onze andere verenigingen bloeien als nooit tevoren, de palingrokerij staat nog fier (nou ja, fier...) overeind, we gaan nog 'Zingend naar de Zondag', ook op die dag en masse naar de kerk, de tractoren mogen over de Stadsbrug blijven rijden en we vertikken het met z'n allen om te leren fietsparkeren. Bijna elke ochtend tuft Henk Hollander met z'n bloemen de brug over naar z'n vaste stek op de Oudestraat en bijna elke avond zet Kees Schilder zich aan middeleeuwse Kamper manuscripten, ontwerpt Riek Duiveman haar Zwarte Pietenpakken en heet Robbie van de Weerd in De Blokhut z'n herengasten welkom met een welgemeend: 'Dag jóngen...' En de Oudestraat was, ook in 2010, nog altijd de langste dorpspomp van ons land. Eén loopje van Boven- naar Buitenkerk en je bent weer helemaal bij... Kampen mag dan qua kleding en opsmuk tal van trekjes van 'pretpark Nederland' beginnen te vertonen, in hoofd en hart klopt nog altijd het dorps- en eilandgevoel.

Zo makkelijk laat Kampen zich zijn tradities en vaste gewoontes niet afnemen. Je zag dat afgelopen jaar bijvoorbeeld aan de reuring rond de voorstellen voor een nieuw beeldmerk voor de gemeente. De op het gemeentehuis rondzingerende opvatting dat 'we eindelijk eens afmoeten van dat wapen in het beeldmerk' resulteerde in een logo zonder poort of wapen. Weliswaar in een klassiekig lettertype, ontworpen door een Kamper typograaf, maar toch.

De storm van kritiek die opstak onder publiek en politiek maakte één ding overduidelijk: Kampen is vooral wat het was en is en niet wat het kan worden. Kampen mag dan op goud zitten, zoals al een halve eeuw wordt geroepen, alle graafwerkzaamheden naar dat kostbare goed blijven stuiten op misprijzende achterdocht. Mót dat nou? Het plan om 'het wapen' eruit te gooien en de reacties die dat opriep waren hier een mooi voorbeeld van. Nieuwe burgemeester Bort Koelewijn heeft - complimenten! - een uitstekend gevoel voor de smalle marges waarbinnen de gemeente moet opereren. Hij beseft donders goed dat momenteel in Kampen de krachten die behoud in hun vaandel voeren vrijwel even sterk zijn als veranderingsgezinde initiatieven. Dus wist hij de impasse rond de illegale coffeeshop Het Keldertje op te lossen door de huidige locatie te sluiten én tegelijkertijd een legale coffeeshop door de raad te loodsen. Weliswaar met een meerderheid van niet meer dan één stem, maar toch. Het tekent eens te meer - we zagen dat destijds ook al met de terugkeer van de bioscoop - het Kamper beeld dat hoe ingrijpender de beslissing, des te kleiner de meerderheid is. Dat geldt natuurlijk ook voor de 'bypass'. Met zestien voor en dertien tegen stemde de raad in januari voor de aanleg van een extra IJsselarm die de mooiste rivier van ons land bij ons definitief voldoende ruimte moet geven om al haar water soepeltjes af te voeren naar het IJsselmeer. Nog geen maand later dook staatssecretaris Tineke Huizinga al op in Kampen om de zogeheten bestuursovereenkomst te tekenen: 'Wat mij betreft geen discussie meer of de bypass er nu wel of niet komt. De bypass is gewoon noodzakelijk voor de waterveiligheid!' De werkgroep Zwartendijk - die zich het afgelopen jaar juist vastbeet in het argument van waterveiligheid: 'Kampen komt op een eiland te liggen en de kans dat het onder water loopt wordt juist groter' - zal daar ongetwijfeld recht tegenin blijven gaan. Wanneer Den Haag definitief met geld over de brug moet komen zullen de Zwartendijkers ongetwijfeld nog één keer alle zeilen bijzetten om aanleg van die vermaledijde bypass te voorkomen. Het wordt voor de werkgroep nog een zware dobber de bevolking en masse tegen de bypass in het geweer te krijgen, afgaande op de verkiezingsuitslag van maart. Politiek verzet tegen de bypass leverde nauwelijks extra stemmen op. Ook op dit moment mag de aanleg van de bypass nog altijd rekenen op een meerderheid in de raad. En met CDA, VVD, CU en PvdA in het college hoeft ook van die kant geen koerswijziging verwacht te worden. Mocht de bypass er inderdaad komen, dan wordt Kampen voortaan aan alle kanten door water omgeven: IJssel, randmeer en bypass. Dat laatste water

is normaliter een brede sloot, maar bij extreem hoog water een brede waterplas die onder de N50 doormeandert naar het Drontermeer. Het is ergens wel ironisch: terwijl Kampen sociaal en economisch juist steeds minder een eiland wordt, zal de aanleg van de bypass puur geografisch gezien van de gemeente aan deze kant van de IJssel juist wel weer een eiland maken. Weliswaar niet door zeeën, maar slechts door waterstromen van het vasteland gescheiden en voorzien van voldoende bruggen, maar toch: een eiland. Een rondje Kampen varen wordt een nieuwe attractie. Daar kunnen ze in Zwolle met hun fietsrondje nog een puntje aan zuigen. Ook vorig jaar was de meest zichtbare ingreep in het Kamper landschap natuurlijk de aanleg van de Hanzelijn. Op 12-12-12 moet de eerste trein rijden en wie regelmatig heen en weer zoekt over de N50 kan niet anders dan tot de conclusie komen dat dat ongetwijfeld moet lukken. Fascinerend om te zien hoe de contouren van de nieuwe 'stationswijk' nu ook duidelijk uitsteken in het landschap en ik kan me al helemaal voorstellen hoe er over een paar jaar via het nieuwe station geforensd zal worden. Kampen wordt definitief aangetakt op de grote wereld, daar helpt geen moedertje-lief meer aan.

Of de ingebruikname van Hanzelijn en nieuw station zal betekenen dat in de binnenstad ingrijpende stappen op verkeersgebied gezet kunnen worden? Voor eenrichtingsverkeer op de brug en het afsluiten voor auto's van de benedenstroomse IJsselkade is nu nog geen meerderheid te vinden - en ik moet nog maar zien of die er na volgend jaar ook komt. En over dat fietsparkeren wil ik het helemaal maar niet meer hebben. Een fietsloze Oudestraat? Ach man, hou op. Eerst maar eens vrede in het Midden-Oosten...